

กระบวนการแบนคาร์โบฟูรานในอเมริกา: การต่อสู้เพื่อปกป้องสุขภาพของสังคม

ความสำเร็จของการแบนคาร์โบฟูราน ในอเมริกาเป็นอุทาหรณ์สำหรับการต่อสู้เพื่อระงับการขึ้นทะเบียนในประเทศไทยในช่วงปี 2554 และให้บทเรียนถึงความยากลำบากในการทำทนายอำนาจบรรษัทเคมีเกษตรระดับโลก ที่แม้แต่ EPA (Environmental Protection Agency) หน่วยงานรัฐ ซึ่งมีข้อมูลการวิจัยถึงความอันตรายร้ายแรงของสารเคมีชนิดนี้กว่า 10 ปี ต้องผ่านการต่อสู้ทางกฎหมายหลายครั้งจนได้รับชัยชนะในศาลฎีกาเมื่อ พฤษภาคม 2554 ที่ผ่านมา

การประเมินความเสี่ยงของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในอเมริกามีขึ้นทุก 10 ปี เพื่อปรับค่าการตกค้างสูงสุดของสารเคมีในอาหารหรือ MRL (Maximum Residue Limit) ให้เหมาะสมกับการพัฒนาทางเลือกเพื่อควบคุมศัตรูพืชที่ปลอดภัยกว่าสำหรับคาร์โบฟูราน การประเมินได้เริ่มต้นขึ้นกลาง ค.ศ. 2005 และในปีถัดมา EPA มีข้อสรุปว่าการตกค้างของคาร์โบฟูรานในอาหารมีความเสี่ยงร้ายแรงเกินกว่าจะยอมรับได้² แต่การวิจัยยังคง

1

http://www.epa.gov/oppsrrd1/reregistration/reregistration_acts.htm

² Carbofuran. HED Revised Risk Assessment for the Reregistration Eligibility Decision (RED) Document July 26, 2006. EPA-HQ-OPP-2005-0162-0307.

คาร์โบฟูราน (Carbofuran)

ชื่อการค้า: ฟูราดาน, ค็อกโคโค 3 จี, สูยฟูราน ฯลฯ

ประวัติ: ผลิตและจดทะเบียนขึ้นครั้งแรกในอเมริกา ค.ศ. 1969 โดยบริษัท FMC Corporation

การใช้: พืชหลายประเภทเช่น ข้าว อ้อย กัญชง แตงโม ข้าวโพด ถั่วชนิดต่างๆ กาแฟ ส้ม เพื่อกำจัดแมลงในวงกว้าง (broad-based spectrum)

สถานะ: เป็นวัตถุอันตรายที่อยู่ในบัญชีเฝ้าระวังของกรมวิชาการเกษตรซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับความปลอดภัยของสารเคมีชนิดนี้ตั้งแต่ปี 2547 แต่ไม่ได้มีการควบคุมการนำเข้า ผลิต จำหน่าย และใช้

ผลกระทบต่อสุขภาพ: พิษต่อระบบประสาท คลื่นไส้อาเจียน หายใจลำบาก ความดันเลือดสูงขึ้น เหงื่อออกมาก มองไม่ชัด เด็กมีความเสี่ยงสูงในการได้รับพิษ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: เป็นพิษสูงต่อนก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำ สามารถปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

การแบน: อเมริกาและสหภาพยุโรป

เหตุผลของการแบน: มีผลกระทบและความเสี่ยงสูงต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกร และผู้บริโภค และมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่ำสำหรับผู้ใช้

ดำเนินต่อไปเพื่อยืนยันผลการศึกษาดังกล่าว พร้อมกับมีการประเมินข้อมูลความปลอดภัยเพิ่มเติมจากบริษัท FMC Corporation ซึ่งเป็นเจ้าของทะเบียนการค้าคาร์โบฟูรานเพียงแห่งเดียวในอเมริกา

จนกระทั่งปี 2008 EPA ได้ข้อสรุปว่าผลการวิจัยทั้งหมดชี้ชัดถึงความอันตรายของสารคาร์โบฟูรานที่ตกค้างในอาหารไม่ว่าจะอยู่ในระดับใดก็

ตาม (โดยเฉพาะเมื่อผู้บริโภคไม่ได้รับประทานอาหารที่มีสารเคมีตกค้างเพียงมือเดียว) จึงได้ยื่นเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาเพื่อแบนคาร์โบฟูรานเมื่อ 31 กรกฎาคม 2008³ ต่อมา EPA มีมติยกเลิกค่า MRL ของคาร์โบฟูรานในผลผลิตทางการเกษตรทั้งหมด (ซึ่งเทียบเท่ากับการห้ามใช้สารเคมีชนิดนี้) ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2009 (กฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับใช้เมื่อ 31 ธันวาคม 2009)⁴ พร้อมกับสนับสนุนให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงน้อยกว่าหรือวิธีการอื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม บริษัท FMC Corporation ได้แสดงข้อคิดเห็นต่อมติดังกล่าวซึ่งมีการโต้ตอบจาก EPA ดังต่อไปนี้⁵ 1. FMC ยืนยันผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk analysis) เพิ่มเติมที่ระบุว่าคาร์โบฟูรานอาหารที่มีคาร์โบฟูรานตกค้างหลาย ๆ มือมีความปลอดภัยสำหรับเด็ก แต่ไม่ได้แนบข้อมูลและรายละเอียดของการประเมิน และ EPA ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ที่มีผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกันได้ จึงนับว่าผลวิเคราะห์ไม่มีความสมบูรณ์และไม่สามารถเชื่อถือได้ 2. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของทางบริษัทเคมีเกษตรยังมีข้อบกพร่องสำคัญในการสนับสนุนว่าในสภาวะปกติ ผลลัพธ์ต่าง ๆ มีความแน่นอนและ

จะเกิดขึ้นตามสมมติฐาน เช่น การตอบสนองต่อสารเคมีสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ใกล้เคียงกัน หรือผลกระทบทางสุขภาพของคาร์โบฟูรานสามารถแก้ไขได้ง่าย เป็นต้น แต่ในความเป็นจริง ข้อมูลและการสนับสนุนเหล่านี้ไม่สามารถรับประกันความปลอดภัยของผู้บริโภคโดยเฉพาะเด็กได้ 3. ความเสี่ยงเฉียบพลันต่อเด็กเป็นความกังวลสำคัญของ EPA การพิจารณาปริมาณสารเคมีที่สามารถตกค้างได้ในอาหารจึงเป็นเรื่องที่ต้องการการวิเคราะห์ที่ละเอียดรอบคอบ และสามารถสร้างความมั่นใจได้ในสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะเมื่อคาร์โบฟูรานมีความเป็นพิษสูง หลักปฏิบัติที่ยึดในการระมัดระวังไว้ก่อนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจแบนคาร์โบฟูราน

นอกเหนือจากข้อคิดเห็นดังกล่าว FMC พร้อมด้วย 3 สมาคม (สมาคมผู้ปลูกข้าวโพดทานตะวัน และมันฝรั่ง) ได้ยื่นคัดค้านมติการแบนคาร์โบฟูรานและขอให้มีการไต่สวน (administrative hearing) การวิจัยของ EPA ในประเด็น 1. การเลือกปัจจัยด้านความปลอดภัยที่เหมาะสมของเด็ก 2. การประเมินโอกาสการสัมผัสคาร์โบฟูรานที่ตกค้างในแหล่งน้ำดื่ม 3. การประเมินความเสี่ยงจากการบริโภคอาหาร และ 4. อำนาจของ EPA ในการจำกัดข้อมูลสนับสนุนที่ถูกยกขึ้นในการคัดค้านและการแสดงความคิดเห็นของบริษัทในอดีต

เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยที่มีอยู่มีหลักฐานเพียงพอและเชื่อถือได้ EPA จึงมีคำตัดสินไม่รับ

³ <http://www.epa.gov/fedrgstr/EPA-PEST/2008/July/Day-31/p17660.htm>

⁴ <http://www.regulations.gov/#!documentDetail;D=EPA-HQ-OPP-2005-0162-0575;oldLink=true>

⁵ Federal Register. Vol. 74, No. 221. Nov 18, 2009. <http://www.regulations.gov/#!documentDetail;D=EPA-HQ-OPP-2005-0162-0587;oldLink=true>

พิจารณาคำค้านและคำขอดังกล่าว และให้ความเห็นว่าประเด็นที่ทางบริษัทและสมาคมทั้ง 3 ด้านไม่เกี่ยวข้องกับกรปกป้องความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยเฉพาะเด็กและทารกแต่อย่างใด⁶ ในเวลาต่อมา FMC และสมาคมที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการทางกฎหมายและยื่นขออุทธรณ์คำสั่งแบนต่อศาล US Federal Court of Appeals โดยในกรกฎาคม 2010 มีคำตัดสินสนับสนุนการแบนคาร์โบฟูรานในผลผลิตทุกประเภท ยกเว้นสินค้าเกษตรนำเข้า 4 ชนิดได้แก่ ข้าว อ้อย กัญชง และกาแฟ⁷

การอุทธรณ์ดำเนินต่อไปในศาล DC Circuit Court of Appeals จนกระทั่งมาถึงศาลฎีกาซึ่งมีคำตัดสินสุดท้ายไม่รับคำร้องเพื่อยกเลิกการแบนคาร์โบฟูรานในเดือนมีนาคม 2011 ซึ่งนับว่าเป็นชัยชนะของการปกป้องคุ้มครองพลเมืองอเมริกันจากสารเคมีที่มีความอันตรายและความเสี่ยงมากที่สุดชนิดหนึ่ง

สำหรับประเทศไทยซึ่งไม่มีการเฝ้าระวังและจัดการกับปัญหาสารเคมีตกค้างในอาหารและแหล่งน้ำที่เข้มงวดเพียงพอ แต่ในปี 2553 ยังมีการนำเข้าคาร์โบฟูรานมากถึง 5,301,161 กิโลกรัม (มูลค่า 148,870,091 บาท)⁸ ซึ่งมากกว่าอเมริกาถึง 12 เท่า (การใช้ประมาณ 4.5 แสหนักโลกรัมต่อปี)⁹ และได้เพิ่ม

⁶ อ้างแล้ว

⁷ คำตัดสินนี้เอื้อประโยชน์ให้บริษัท FMC สามารถผลิตและจำหน่ายคาร์โบฟูรานแก่ประเทศที่ส่งออกสินค้าเกษตรดังกล่าว เช่น ประเทศไทย

⁸ รายงานสรุปกรนำเข้าวัตถุอันตรายทางการเกษตร พ.ศ.2553, สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร.

⁹

มากขึ้นเกือบเท่าตัวภายในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2554¹⁰ จึงเป็นเรื่องยากที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบอันร้ายแรงจากสารเคมีกำจัดแมลงชนิดนี้

ประสบการณ์จากอเมริกาชี้ให้เห็นว่า การแบนคาร์โบฟูรานมีความจำเป็นเพื่อปกป้องสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภคเนื่องจากผลการศึกษาทั้งหมดที่ปราศจากอคติจากผู้มีผลประโยชน์ทับซ้อนระบุอย่างชัดเจนถึงความอันตรายและความเสี่ยงจากคาร์โบฟูราน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอีกหลายชนิดทั้งในและนอกบัญชีเฝ้าระวังของกรมวิชาการเกษตรที่ยังต้องการการพิจารณายกเลิกหรือควบคุมการใช้ ภาครัฐซึ่งมีอำนาจทางกฎหมายโดยตรงมีหน้าที่บรรเทาความเสี่ยงจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชด้วยการแบนสารเคมีที่หลายประเทศห้ามใช้ จำกัดการนำเข้าสารเคมีที่มีความอันตรายสูง เปิดเผยข้อมูลความปลอดภัยที่ครบถ้วนต่อสาธารณะ พร้อมกับสนับสนุนทางเลือกเพื่อการจัดการศัตรูพืชที่ปลอดภัยกว่า ที่สำคัญ ผู้ได้รับผลกระทบหรือเกษตรกรและผู้บริโภคมีหน้าที่ผลักดันให้การทำงานของภาครัฐดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส เพราะสารเคมีเป็นปัญหาเชิงระบบที่ต้องการความตระหนักและความร่วมมือจากทุกคนในสังคม

¹⁰ ปริมาณนำเข้าเพิ่มมากขึ้นผิดปกติเนื่องจากทะเบียนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทั้งหมดจะสิ้นสุดลงในวันที่ 22 สิงหาคม 2554 จึงเกิดการกักตุนสินค้าขึ้น ข้อมูลจากแหล่งข่าวในธุรกิจสารเคมีเกษตร, สัมภาษณ์ 1 ก.ย. 2554